

កិច្ចប្រជុំក្រុមពិគ្រោះយោបល់ស្តីពីកម្ពុជា
ភ្នំពេញថ្ងៃទី ២-៣ មីនា ២០០៦
សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមរបស់ប្រទេសផ្តល់ជំនួយស្តីពីកំណែទម្រង់ច្បាប់និងតុលាការ
ដោយឯកអគ្គរដ្ឋទូតជប៉ុន

ក្នុងនាមសហគមន៍អន្តរជាតិ ជាបឋមខ្ញុំសូមបកក្រោយបន្តិចដើម្បីនិយាយអំពីកំណែទម្រង់ច្បាប់ និង
តុលាការ និងដើម្បីរំលឹកពីការងារដែលសំរេចបានយ៉ាងល្អប្រសើរ ក្នុងការកសាងប្រទេសឡើងវិញ និង
ក្នុងការបង្រួបបង្រួមជាតិចាប់តាំងពីមានការចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងហ្សឺណែវ ។ ពិតណាស់ថា
ក្នុងរយៈពេល៧៧ឆ្នាំនេះ ពិតមែនតែការកែទម្រង់ច្បាប់និងតុលាការពុំមែនជាការងារអាទិភាព ក៏បញ្ហានេះ
មិនបានរារាំងដល់ការអនុម័តច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញឆ្នាំ១៩៩៣ មិនបានរារាំងដល់ដំណើរការនៃការបោះឆ្នោតសភា
ការបោះឆ្នោតឃុំ-សង្កាត់ និងការបោះឆ្នោតព្រឹទ្ធសភាក្នុងមក ដែលអ្នកសង្កេតការណ៍អន្តរជាតិមានការ
ពេញចិត្ត និងដល់ដំណើរការនៃការស្ទង់រាជបល្ល័ង្កឡើយ ។ ប៉ុន្តែ គេត្រូវផ្តល់ឱ្យប្រទេសកម្ពុជានូវកំរង
ច្បាប់មួយយ៉ាងពេញលេញនិងដោយរលូន ដើម្បីផ្តល់នូវសុវត្ថិភាពគតិយុត្តដល់ប្រជាពលរដ្ឋម្នាក់ៗ ជាមុន
ដែលពួកគេប្រាថ្នាចង់បានដោយស្របច្បាប់ ។ ដើម្បីសំរេចបានតំរូវការនេះ ប្រាកដហើយគំរូវឱ្យមានការ
បង្រួបបង្រួមជាតិ និង ស្ថិរភាពនយោបាយ ។

តំរូវការខាងលើនឹងសំរេចបានក្នុងពេលឆាប់ៗខាងមុខ ជាពិសេសដោយសារមានការចាត់វិធានការនានា
ដែលបានធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានសប្តាហ៍ចុងក្រោយនេះ ដើម្បីបង្កើតឱ្យមានការជួបពិភាក្សាគ្នារវាងខ្មែរ
និងខ្មែរ ។ ដូច្នេះលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយហាក់ដូចជាត្រូវបានបំពេញរួចរាល់ហើយ សំរាប់ការអនុម័តច្បាប់នានា
ដែលនឹងជួយឱ្យប្រទេសកម្ពុជាវិលទៅរកនីតិវិធីយ៉ាងពេញលេញ ។ សហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិបានធ្វើការ
ជាមួយអ្នកជំនាញច្បាប់កម្ពុជាអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំមកហើយ ដើម្បីរៀបចំច្បាប់ទាំងមូល ដែលច្បាប់
ទាំងនេះនឹងអនុញ្ញាតឱ្យមានការចងក្រងវិធានច្បាប់នានាក្នុងការគ្រប់គ្រងជីវិតក្នុងសង្គម និងគ្រប់គ្រងរាល់
សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសកម្ពុជានាពេលអនាគត ។ ប៉ុន្តែជំងឺសមិនមែនស្ថិតក្នុងសមត្ថកិច្ចរបស់
អ្នកជំនាញការនោះទេ វាជាអធិបតេយ្យភាពជាតិ ។ ចាប់ពីពេលនេះតទៅ ជំងឺសស្ថិតនៅលើតុហើយ ។
កិរិយាភិបាលកម្ពុជាជាអ្នកធ្វើការជ្រើសរើសដោយខ្លួនឯងដោយស្របតាមប្រពៃណី និងស្របតាមសន្តិសុខ
ស្តង់ដារ ព្រមទាំងនីតិវិធីអន្តរជាតិប្រសើរជាងគេ ដែលរដ្ឋាភិបាលកំពុងអនុវត្តតាម និងដែលយើងខ្ញុំ
ចូលរួមចែករំលែកជាមួយ ។ ចុងបញ្ចប់ គឺរដ្ឋសភាកម្ពុជាជាអ្នកបោះឆ្នោតអនុម័តរាល់ច្បាប់ជាមូលដ្ឋាន ។

ពិតមែនហើយ ខ្ញុំសូមសង្កត់ធ្ងន់លើភាពចាំបាច់ក្នុងការបង្កើតឡើងនូវកំរងច្បាប់មួយយ៉ាងពេញលេញ
និងយ៉ាងរលូន ។ ហេតុដូច្នេះ វាជាការត្រឹមត្រូវដែលអាជ្ញាធរកម្ពុជាបានផ្តល់អាទិភាពដល់អត្ថបទច្បាប់គ្រប
ដណ្តប់នានាដូចជា : ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី និង ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ
ដែលច្បាប់ទាំងនេះបង្កើតបានជាគ្រឹះសំរាប់បង្កើតអត្ថបទច្បាប់ ក៏ដូចជាច្បាប់ពិសេសៗដទៃ ដោយស្របទៅ
នឹងរាល់បទបញ្ញត្តិនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ។ ក្នុងខណៈពេលដែលប្រទេសកម្ពុជាបានវិលត្រឡប់បន្តិចម្តងៗទៅរក
ប្រក្រតីភាពឡើងវិញ មានការលេចឡើងនូវគំរូវការច្បាប់ដែលមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់ជាងមុន ពាក់ព័ន្ធនឹង
ការវិវត្តន៍សង្គម និងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច : លក្ខខណ្ឌនៃការប្រើប្រាស់សិទ្ធិសេរីភាពសាធារណៈ ការប្រយុទ្ធ

ប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយ ការជួញដូរមនុស្ស អាជីវកម្មថ្នាំភេទ អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ។ល។
តំរូវការថ្មីៗទាំងនេះ ជាពិសេសការផ្តល់សំណង់សំរាប់ការអនុវត្តឱ្យបានឆាប់រហ័សជាមួយដ្ឋានគ្រឹះ ដែលនឹង
កំណត់កំរងច្បាប់ទូទៅសំរាប់នីតិវិធី ។ ដៃគូរបស់ប្រទេសកម្ពុជាមានការពេញចិត្ត ចំពោះការរីកចំរើនទៅមុខ
នៃការរៀបចំក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី និងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ព្រោះថាក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបាន
រដ្ឋាភិបាលបញ្ចប់រួចហើយ ចំណែកក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌវិញ ក៏អាចនឹងត្រូវបញ្ចប់ផងដែរឆាប់ៗនេះ ។
ដៃគូរបស់ប្រទេសកម្ពុជា សូមជំរុញរាជរដ្ឋាភិបាលឱ្យបន្តចលនានេះតទៅទៀត ដើម្បីបំពេញកំរងច្បាប់ជា
មូលដ្ឋាន ដោយអត្ថបទច្បាប់ដទៃដែលកំពុងត្រូវបានរៀបចំ ។

យុទ្ធសាស្ត្រនៃកំណែទម្រង់ច្បាប់និងតុលាការ ដែលត្រូវបានដាក់ចេញដោយរដ្ឋាភិបាល ត្រូវការនូវ
ឆន្ទៈនយោបាយមួយដោយមិនរាថយ ។ កំណែទម្រង់នេះ មិនមែនកំណត់ត្រឹមតែការអនុវត្តច្បាប់នានា
ប៉ុណ្ណោះទេ ។ ការអនុវត្តច្បាប់ទាំងនោះដោយស៊ីសង្វាក់គ្នា តំរូវឱ្យមានយន្តការតុលាការមួយឯករាជ្យ
ប្រកបដោយឥរិយាបថ ហើយធានាបានទាំងបរិមាណនិងគុណភាព ។ ចំពោះរឿងនេះ ទាំងអស់គ្នាបានស្គាល់
យ៉ាងច្បាស់ហើយនូវសេចក្តីត្រូវការទាំងនោះ គឺថារដ្ឋាភិបាលត្រូវជ្រើសរើសនិងបណ្តុះបណ្តាលចៅក្រមភ្លេងៗ
ដែលនឹងធានាឱ្យប្រព័ន្ធនេះដំណើរការបានល្អ ។ ការបង្កើតសាលាភូមិន្ទចៅក្រម ដែលបានបណ្តុះបណ្តាល
ចៅក្រមពីរជំនាន់រួចមកហើយនោះ និង ការបង្កើតបណ្ឌិតសភាវិទ្យាសាស្ត្រច្បាប់ សុទ្ធតែជាមូលដ្ឋាននៃ
សំណង់គ្រឹះទាំងនេះ ។ ប៉ុន្តែគេត្រូវតែធ្វើដំណើរឱ្យឆ្ងាយពីនេះទៅទៀត ។ អំណឹះតទៅ គេត្រូវការក្រចាប់ញឹក
សារភារី អាជ្ញាសាលា ដែលរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានៅខ្វះនៅឡើយ ។ គេត្រូវជ្រើសរើស និងបណ្តុះបណ្តាល
អ្នកមានវិជ្ជាជីវៈទាំងនេះ ត្រូវផ្តល់ឱ្យពួកគេនូវលក្ខន្តិកៈ ការធានាលើអាជីព ក្រមសីលធម៌ ព្រមទាំង
បញ្ជាក់ពីច្បាប់ដែលពួកគេត្រូវអនុវត្ត ។ ហេតុដូច្នេះ កិច្ចការដែលនៅចំពោះមុខរដ្ឋាភិបាលធំធេងណាស់
ដែលត្រូវការនូវធនធានដ៏ច្រើន ហើយក្នុងបំពេញភារកិច្ចនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលអាចទុកចិត្តលើការជួយគាំទ្រ
ពីសំណាក់សហគមន៍អន្តរជាតិ ។

សូមរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាជឿជាក់ថា ភាពខ្វះការអត់ធ្មត់របស់ប្រទេសផ្តល់ជំនួយ គឺគ្មានបំណងណាមួយ
ក្នុងការជ្រៀតជ្រែកចូលក្នុងវិស័យដែលជាអធិបតេយ្យភាពជាតិរបស់កម្ពុជា ។ ប្រទេសផ្តល់ជំនួយត្រូវតែ
ជាសម្ព័ន្ធមិត្តរបស់កម្ពុជា គឺមិនមែនជាអ្នកផ្តល់មេរៀននោះទេ ។ ពួកគេគ្រាន់តែសង្ឃឹមថារាជរដ្ឋាភិបាល
នឹងអាចធ្វើតន្ត្រីសាសនាជាប្រវត្តិសាស្ត្រក្នុងការធ្វើការកាត់ក្តីមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមក្នុងពេលឆាប់ៗ ដើម្បីផ្តល់ឱ្យអ្នក
ដែលនៅមានមន្ទិលសង្ស័យនៅឡើយនូវភស្តុតាងមិនអាចប្រកែកបាន ដោយបង្ហាញថាតុលាការកម្ពុជា ដែល
មានចៅក្រមមានសមត្ថភាព ឯករាជ្យ និងមានឧត្តមគតិក្នុងការបំពេញបេសកកម្មដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់ខ្លួន
អាចលុបបំបាត់បានជាស្ថាពរនូវវប្បធម៌និរន្តរភាព ប្រៀបដូចជាស្មៅដ៏អាក្រក់ ដែលរបបប្រល័យពូជសាសន៍
បានសាបព្រោះលើទឹកដីកម្ពុជា ។ ក្នុងការបំពេញភារកិច្ចដ៏លំបាកនេះ ប្រទេសជាដៃគូនានានឹងឈរនៅខាង
រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាជានិច្ច ។